BEGROTING 2024 EN MEERJARENRAMING 2025-2027

Versie 14 maart 2023



OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027

Versie 14 maart 2023

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
	Postbus 8035
	5601 KA Eindhoven
Auteur	Kees van Daal
Datum	14 maart 2023
Status	Vastgesteld door het dagelijks bestuur

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 4

2 BELEIDSBEGROTING 5

2.1 Meerjarenvisie 2023-2027 5

3 PROGRAMMAPLAN 6

3.1 Programma lokale dienstverlening 7

3.2 Programma regionale samenwerking 8

3.3 Algemene dekkingsmiddelen 9

3.4 Kosten overhead 9

3.5 Heffing vennootschapsbelasting 10

3.6 Onvoorzien 10

4 PARAGRAFEN 11

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 11

4.2 Financiering 13

4.3 Bedrijfsvoering 15

4.4 Verbonden partijen 16

5 FINANCIELE BEGROTING 17

5.1 Overzicht van baten en lasten 17

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 17

5.3 Opbouw gemiddeld uurtarief 21

5.4 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting 23

5.5 Meerjarenraming en de toelichting 27

6 BIJLAGEN 28

6.1 Specificatie bijdrage per deelnemer 28

6.2 Overzicht baten en lasten per taakveld 29

6.3 Overzicht baten en lasten (exploitatie) 30

6.4 Risico-inventarisatie 31

6.5 Lijst van afkortingen 32

1 INLEIDING

Voor u ligt de begroting 2024 met de meerjarenraming 2025–2027 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Deze begroting is enerzijds gebaseerd op de uitgangspunten uit de *Kaderbrief 2024* en toont anderzijds relevante voortschrijdende (financiële) inzichten.

De begroting bestaat uit:

- Het programmaplan dat ingaat op de programma's *lokale dienstverlening en regionale samenwerking* en daarnaast een toelichting geeft op ontwikkelingen in de overhead.
- De presentatie van de verplichte paragrafen, voor zover deze voor de ODZOB van toepassing zijn.
- De financiële begroting die nader ingaat op de ontwikkelingen van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Tevens wordt hier ingegaan op de meerjarenraming.
- Bijlagen: de gespecificeerde bijdrage per deelnemer, het exploitatieoverzicht van baten en lasten, de geactualiseerde risico-inventarisatie en het overzicht van baten en lasten per taakveld.

De beleidsbegroting is beperkt van omvang. De reden hiervan is dat in het eerste kwartaal van 2023 de Meerjarenvisie 2023-2027 aan het algemeen bestuur ter vaststelling wordt aangeboden. Juist deze meerjarenvisie gaat in op uiteenlopende relevante ontwikkelingen. In de voorliggende ontwerpbegroting 2024 past het niet om vooruit te lopen op de vaststelling van deze visie.

De in de diverse tabellen gepresenteerde realisatiecijfers over 2022 betreffen de (nog niet) door de accountant geverifieerde cijfers. De referentiecijfers uit de begroting 2023 hebben betrekking op de vastgestelde begroting 2023 en niet op de (nog vast te stellen) *herziene begroting 2023*.

2 BELEIDSBEGROTING

2.1 Meerjarenvisie 2023-2027

In maart 2023 wordt, als opvolger van het concernplan 2019-2022, de meerjarenvisie 2023-2027 voorgelegd aan het algemeen bestuur. Deze visie is het uitgangspunt voor de te volgen koers van de ODZOB voor de komende jaren. Relevante ontwikkelingen die voortvloeien uit deze visie worden op een later moment ingevoegd in de p&c-cyclus. Afhankelijk van de beleidsmatige impact en de daaruit voortvloeiende financiële effecten betreft dit een bijstelling op de begroting 2024 of een opname in de kadernota 2025.

3 PROGRAMMAPLAN

De ODZOB streeft naar de succesvolle uitvoering van de opgedragen werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving; zowel voor deelnemers als niet-deelnemende organisaties. In de begroting 2024 worden de volgende programma's onderscheiden:

- Lokale dienstverlening
- Regionale samenwerking

In onderstaand overzicht zijn de baten, lasten en saldi per programma weergegeven.

Programmaplan * bedragen x 1€

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Programma Lokale dienstverlening	28.124.720	19.762.203	8.362.517
Programma Regionale samenwerking	2.466.535	1.905.950	560.584
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Overhead	0	8.913.102	-8.913.102
Heffing VPB	0	10.000	-10.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	30.591.255	30.591.255	0
Toevoeging en ontrekking reserves			
Mutatie reserves	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**30.591.255**	**30.591.255**	**0**

3.1 Programma lokale dienstverlening

Wat willen we bereiken?
De ODZOB wil, met haar deelnemers, bijdragen aan een gezonde, veilige en gezonde leefomgeving.

Wat gaan we daar voor doen?
Onder dit programma vallen de werkzaamheden die de ODZOB uitvoert voor zowel haar deelnemers, als voor overige publieke organisaties. Kenmerkend hierbij is de een-op-een relatie tussen de ODZOB (als opdrachtnemer) en de opdrachtgever. De ODZOB richt zich op vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op inhoudelijke thema's als milieu, bodem, water, landbouw, duurzaamheid, asbest, bouwen en ruimtelijke ordening.

Wat mag het kosten?
In onderstaand overzicht worden de baten en lasten, onderverdeeld naar basis- en verzoektaken getoond. De inhoudelijke toelichting volgt in paragraaf 5.2.

Raming van baten en lasten; Programma Lokale dienstverlening * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten[1)]			
Basistaken	8.103.839	10.516.766	13.147.886
Verzoektaken	13.021.582	12.985.997	14.976.835
Totaal baten	21.125.422	23.502.763	28.124.720
Lasten			
Basistaken	5.909.489	7.377.285	9.238.534
Verzoektaken	9.600.011	9.109.397	10.523.669
Totaal lasten	15.509.500	16.486.683	19.762.203
Totaal saldo van baten en lasten	**5.615.922**	**7.016.081**	**8.362.517**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-913.426	0	0
Resultaat	**6.529.348**	**7.016.081**	**8.362.517**

[1)] De gerealiseerde baten 2022 zijn weergegeven exclusief externe programmakosten van € 573.894

3.2 Programma regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?
Ook bij dit programma is een gezonde, veilige en gezonde leefomgeving het uitgangspunt. Consensus tussen de deelnemers is hierbij van groot belang. In gezamenlijkheid wordt het collectief programma vastgesteld door het algemeen bestuur. Gemeentegrens-overstijgende ontwikkelingen, bundeling van expertise en schaalvoordelen liggen vaak ten grondslag aan onderdelen van dit programma. Het programma regionale samenwerking is breder dan het voorheen gebruikte collectief programma.

Wat gaan we daar voor doen?
Dit programma bestaat momenteel uit de volgende subprogramma's:

- Samen Sterk in Brabant (SSiB)
- Omgevingsveiligheid
- Programma Omgevingswet
- Overige collectieve taken

De (provinciebrede) regie en uitvoering van *Samen Sterk in Brabant* is belegd bij de collega's van de ODBN. De financiële bijdrage vanuit onze regio loopt via de (begroting van de) ODZOB. De bekostiging van SSiB loopt tot en met 2024. In de loop van 2023 wordt aan elk algemeen bestuur van de Brabantse omgevingsdiensten de toekomstvisie op toezicht en handhaving in het Noord-Brabantse buitengebied voorgelegd; een vergezicht dat reikt tot aan 2030. Op basis hiervan volgt besluitvorming in elk bestuur over de toekomstige bekostiging van SSiB. Om niet vooruit te lopen op deze bestuurlijke afwegingen, maakt SSiB vooralsnog geen onderdeel uit van de meerjarenraming 2025-2027.

De regionale werkzaamheden voor de *Omgevingsveiligheid* maken vanaf 2022 onderdeel uit van het programma. Dit geldt eveneens voor het ODZOB-programma *Omgevingswet* dat eindigt in 2024 en dat zich in het laatste jaar richt op de nazorg na de daadwerkelijke inwerkingtreding van de nieuwe wet.

Het bestuurlijk vastgestelde Collectieve Programma maakt onderdeel uit van de *overige collectieve taken.* Sinds 2023 is hier een herijkt afwegingskader op van toepassing. Dit leidt tot een scherpere afbakening tussen structurele programmaonderdelen en projecten met een beperkte doorlooptijd.

Wat mag het kosten?
In volgende overzicht worden de baten en lasten, onderverdeeld naar de subprogramma's, getoond.

Raming van baten en lasten; Programma Regionale samenwerking * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten			
Inzet uren	1.395.427	1.603.460	1.885.350
Inzet middelen	488.328	494.288	581.185
Totaal baten	1.883.755	2.097.749	2.466.535
Lasten			
Lasten	2.013.749	1.619.081	1.905.950
Totaal lasten	2.013.749	1.619.081	1.905.950
Totaal saldo van baten en lasten	**-129.994**	**478.667**	**560.584**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-474.409	0	0
Resultaat	**344.415**	**478.667**	**560.584**

Raming van baten en lasten; Programma Regionale samenwerking * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten			
Samen Sterk in Brabant (SSIB)	326.763	329.288	387.178
Omgevingsveiligheid	112.576	132.925	156.293
Programma Omgevingswet	483.295	415.233	488.232
Overige collectieve taken	961.121	1.220.302	1.434.832
Totaal baten	1.883.755	2.097.749	2.466.535
Lasten			
Lasten	2.013.749	1.619.081	1.905.950
Totaal lasten	2.013.749	1.619.081	1.905.950
Totaal saldo van baten en lasten	**-129.994**	**478.667**	**560.584**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-474.409	0	0
Resultaat	**344.415**	**478.667**	**560.584**

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand het (verplichte) overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor de ODZOB is dit in de begroting 2024 niet van toepassing.

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	60.470	0	0
Lasten	nvt	nvt	nvt
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	**60.470**	**0**	**0**

3.4 Kosten overhead

Het Besluit begroten en verantwoorden (Bbv) hanteert als definitie voor de overhead: *"alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces"*. Dit betreft derhalve de overheadfuncties van de ODZOB.

Wat mag het kosten?

Overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	0	0	0
Lasten	7.799.874	7.484.748	8.913.102
Saldo overhead	**-7.799.874**	**-7.484.748**	**-8.913.102**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-865.673	0	0
Resultaat	**-6.934.201**	**-7.484.748**	**-8.913.102**

3.5 Heffing vennootschapsbelasting

Net als andere publieke organisaties valt de ODZOB onder de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen. Een klein deel van de onze activiteiten valt onder de Vpb-plicht.

Wat mag het kosten?

Heffing Vennootschapsbelasting * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	0	0	0
Lasten	32	10.000	10.000
Saldo VPB	**-32**	**-10.000**	**-10.000**

3.6 Onvoorzien

De ODZOB beschikt niet (meer) over een post onvoorzien. Onderstaand overzicht is enkel opgenomen voor het volledige beeld.

Wat mag het kosten?

Onvoorzien * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	0	0	0
Lasten	0	0	0
Saldo Onvoorzien	**0**	**0**	**0**

4 PARAGRAFEN

Het Bbv schrijft voor dat in de beleidsbegroting ingegaan dient te worden op een zevental verplichte paragrafen. Voor de thema's lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid geldt dat deze niet van toepassing zijn voor de ODZOB. Vandaar dat daar niet nader op ingegaan wordt.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Om adequaat en effectief te kunnen reageren op onvoorziene situaties met een onbekende impact dient de ODZOB te beschikken over een financiële buffer. Hierdoor kan de ODZOB risico's opvangen zonder dat dit leidt tot een extra financiële bijdrage van de deelnemers.

De *weerstandscapaciteit* bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om onvoorziene kosten te dekken; dit betreft de algemene reserve.

Het *weerstandsvermogen* is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Om het weerstandsvermogen te kunnen duiden is inzicht nodig in de aard en omvang van risico's en in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen komt tot uitdrukking in de verhouding (ratio) tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

$$Ratio\ weerstandsvermogen = \frac{Beschikbare\ weerstandscapaciteit}{Benodigde\ weerstandscapaciteit}$$

Indien deze ratio kleiner is dan 1, betekent dit dat de potentiële impact van de geïnventariseerde risico's groter is dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Het deel dat de ODZOB niet zelfstandig kan afdekken dient door de deelnemers in hun eigen weerstandsvermogen te worden afgedekt.

De algemene reserve bedraagt, rekening houdend met het voorlopige resultaat over 2022, ultimo 2022 € 0,53 miljoen. Hierdoor is de omvang van de algemene reserve niet meer in overeenstemming met de regionale richtlijn én onvoldoende groot om gekwantificeerde risico's af te kunnen dekken.

De meest recente risico-inventarisatie is opgenomen in bijlage 4.3. De risico's met de hoogste potentiële impact kennen een verwachtingswaarde van circa € 1,30 miljoen en de risico's met een minder grote impact hebben een totale verwachtingswaarde van circa € 0,52 miljoen.

In 4GR-verband is, omwille van de eenvoud, afgesproken dat de streefwaarde van de algemene reserve wordt gebaseerd op het totaal van de baten in de begroting. Het totaal van baten en lasten in de begroting 2024 ligt iets boven de 30 miljoen. Dit leidt er toe dat de streefwaarde van de algemene reserve verschuift naar € 1,5 tot € 2,0 miljoen. Tot en met 2023 is de streefwaarde van € 1,2 tot € 1,5 miljoen van toepassing. In de herziene begroting 2023 wordt een voorstel gedaan om de algemene reserve aan te vullen tot de minimumwaarde die dan van toepassing is (te weten: € 1,2 miljoen). Hiervoor is in 2023 een éénmalige storting van ruim € 0,67 miljoen nodig.

De weerstandsratio komt ultimo 2022 uit op circa 0,41. Indien de algemene reserve in de loop van 2023 wordt aangevuld tot een bedrag van € 1,2 miljoen, stijgt de weerstandsratio (per ultimo 2023) naar 0,93.

Risicomanagement betreft het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de continuïteit (van de bedrijfsvoering) van de organisatie kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Vandaar dat tweemaal per jaar de risico-inventarisatie wordt geactualiseerd. De meest recente inventarisatie is opgenomen in bijlage 6.4.

Om een beeld te presenteren over de financiële positie van de ODZOB worden hier enkele kentallen gepresenteerd. Deze zijn afgeleid van de in paragraaf 5.4 getoonde geprognotiseerde balans.

Kengetallen

	Realisatie 2022	Raming 2023	Begroting 2024	Mjr 2025	Mjr 2026	Mjr 2027
Netto schuldquote	-2,5%	-6,6%	-3,7%	-3,1%	-3,6%	-3,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-2,5%	-6,6%	-3,7%	-3,1%	-3,6%	-3,3%
Solvabiliteitsratio	13,2%	22,2%	22,6%	23,0%	23,4%	23,9%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

De netto schuldquote toont de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatieve waarde duidt er op dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Dit kengetal is gelijk aan de ongecorrigeerde versie omdat de ODZOB geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Het betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de alle reserves en het exploitatieresultaat.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele mutaties op de reserves te delen door de totale baten.

Grondexploitatie en belastingcapaciteit
Deze kengetallen zijn niet van toepassing op de ODZOB.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
De kengetallen van de ODZOB sluiten aan bij wat verwacht kan worden bij een gemeenschappelijke regeling. Het huidige beleid waarbij de algemene reserve gemaximeerd wordt op basis van de geraamde baten betekent dat er niet expliciet gestuurd wordt op de solvabiliteit van de ODZOB. Indien het risicoprofiel van de ODZOB een grotere betekenis krijgt in de streefwaarde van de algemene reserve zal dit leiden tot een verbetering van de solvabiliteit.

De structurele exploitatieruimte heeft voor de ODZOB slechts een beperkte betekenis. Deelnemers mogen verzoektaken slechts onder voorwaarden en in beperkte mate verminderen. Daarnaast wordt in de begroting uitgegaan van een kostendekkend gemiddeld uurtarief, waardoor baten en lasten in principe structureel in evenwicht zijn.

4.2 Financiering

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury. Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op de begroting heeft de ODZOB geen lange termijn rentevisie opgesteld.

Rentetoerekening
Onderstaand overzicht toont welke rentelasten en renteresultaat er verwacht wordt en wordt inzicht gegeven op welke wijze rente wordt toegerekend aan investeringen en projecten.

Renteschema * bedragen x 1€

	Omschrijving		
a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		1.000
b	De externe baten (idem)		0
	Saldo rentelasten en rentebaten		1.000
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		1.000
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.000
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-1.000
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		0

De beperkte rentelast wordt toegerekend aan de overhead. Dit omdat vrijwel alle activa van de ODZOB aan dit taakveld zijn gerelateerd. Aangezien er geen rentebaten worden verwacht, is het resultaat nul.

Leningen en kredietfaciliteiten
De ODZOB financiert haar activiteiten voornamelijk door de werkzaamheden op voorschotbasis te factureren. Enkel voor de verzoektaken buiten de werkprogramma's moet zelf financiering geregeld worden. Hiervoor beschikt de ODZOB over een kredietfaciliteit tot maximaal € 1,8 mln.

Kasgeldlimiet
Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.

Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Voor de ODZOB komt dit neer op een saldo in 2024 van maximaal ruim € 2,5 mln. Uit onderstaande tabel blijkt dat de ODZOB binnen deze norm blijft.

Kasgeldlimiet * bedragen x 1 €

Omschrijving	ultimo 2022	ultimo 2023	ultimo 2024
1 Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-
- schuld in rekening-courant	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-
- overige schulden / overlopende passiva	669.602	669.602	669.602
- overlopende passiva	5.878.803	5.728.803	5.578.803
Totaal	*6.548.406*	6.398.406	6.248.406
2 Vlottende middelen			
- contante gelden in kas	-	-	-
- tegoeden rekening courant	4.655.351	4.919.098	4.208.769
- overige uitstaande tegoeden < 1 jaar	1.510.117	1.510.117	1.510.117
- overlopende activa	955.395	1.648.530	1.648.530
Totaal	*7.120.863*	8.077.745	7.367.416
3 Toets kasgeldlimiet			
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-572.458	-1.679.340	-1.119.010
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.891.711	2.099.242	2.508.483
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	2.464.169	3.778.582	3.627.493
Berekening toegestane kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal	23.069.647	25.600.512	30.591.255
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.891.711	2.099.242	2.508.483

Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld bestaat er een renterisiconorm. Deze norm schrijft voor welk deel van de leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Bij de ODZOB is in 2024 geen sprake van herfinanciering en daardoor wordt er voldaan aan de norm.

Renterisiconorm * bedragen x 1 €

Variabelen	2023	2024	2025	2026
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	0	0	0	0
3 Renterisico (1+2)	0	0	0	0
4 Renterisiconorm	5.120.102	6.118.251	5.945.016	5.945.016
5a Ruimte onder risiconorm (4 > 3)	5.120.102	6.118.251	5.945.016	5.945.016
5b Overschrijding risiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)				
Begrotingstotaal	25.600.512	30.591.255	29.725.082	29.725.082
Percentage 20%	5.120.102	6.118.251	5.945.016	5.945.016
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

4.3 Bedrijfsvoering

Fitte organisatie

Een fitte organisatie is in staat om de juiste doelen vast te stellen in verbinding met zijn omgeving. Deze organisatie weet zich aan te passen aan veranderingen en aan toekomstige behoeften. Dit kan alleen in een klimaat waarin mensen zich kunnen ontwikkelen, verantwoording mogen nemen en voldoening scheppen in hun werk. Een *fitte organisatie* draait dus om voldoende én de juiste mensen op de juiste plek die met elkaar de processen zodanig kunnen vormgeven dat ze in staat zijn zich op een comfortabele manier aan te passen aan complexe opgaven van de toekomst. *Fit* heeft hierbij zowel betrekking op wendbaarheid als op conditie. Vitale en wendbare medewerkers zijn van belang om toekomstige uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

De ODZOB wil graag een *fitte organisatie* zijn, maar dit gaat niet vanzelf. Om doelen te bereiken in een dynamische omgeving moet gewerkt worden aan een blijvend aanpassingsvermogen. Werken aan de fitheid van de ODZOB bestaat uit het investeren in het omgevingsbewustzijn van medewerkers, maar ook uit het trainen in meer systematisch denken en door te werken met data. Het betreft uiteraard ook het vermogen om in teamverband met collega's, deelnemers en ketenpartners samen te werken.

Mede door het hoge ziekteverzuim in 2022 is de fitheid van de ODZOB verder onder druk komen te staan. Vandaar dat in 2023 en 2024 vooral de aandacht gericht is op het weer fit krijgen van de ODZOB. Dit gaat niet vanzelf. Vandaar dat voor 2023 en 2024 een tariefsverhoging is voorzien. In de jaren daarna moet er voortdurende aandacht zijn om een *fitte organisatie* te blijven.

Op dit moment kan niet worden uitgesloten dat de noodzakelijke blijvende aandacht voor een *fitte organisatie* permanente maatregelen vergt. Dit wordt de komende jaren duidelijk en zal zo nodig een passende plaats krijgen in de volgend jaar op te stellen ontwerpbegroting 2025.

Kwaliteitsmanagement

De ODZOB heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. De dienst investeert continu in voldoende capaciteit met de juiste kwaliteit. Het blijvend (kunnen) voldoen aan de VTH-kwaliteitscriteria is hier onlosmakelijk mee verbonden.

Onze kwaliteitsvisie formuleert in de uitgangspunten nadrukkelijk dat we - uitgaande van het transparant en betrouwbaar toepassen van actuele kennis – kritisch zijn op onze dienstverlening en de verbetering daarvan. Waarbij we beseffen dat we alleen samen kwaliteit kunnen leveren.

In de afgelopen twee jaar is er op het vlak van processen en systemen een aantal grote veranderingen doorgevoerd. De aanstaande inwerkingtreding van de omgevingswet heeft geleid tot het aanschaffen van een nieuwe applicatie voor ons primaire proces en alle processen zijn op deze nieuwe wet aangepast. Voor de verdere verbetering van de kwaliteit van de VTH-uitvoering staat in 2023 een aantal verbeterprojecten op het programma, waarbij wordt ingezet op de doorontwikkeling van de processen en de implementatie daarvan in de systemen.

Informatiegestuurd werken

Het technische fundament voor informatiegestuurd werken is inmiddels gerealiseerd en er zijn mooie projecten gerealiseerd, waarbij met behulp van data de VTH-uitvoering wordt ondersteund.

Insteek is om de focus van de uitvoering steeds meer te richten op het effect van de inzet (outcome) en niet op de inzet zelf (output). Dat betekent onder meer dat de data-analyse een steeds belangrijker onderdeel wordt van het primaire proces. Ook in de voorbereiding die vooraf gaat aan de uitvoering van de VTH-taken worden data steeds belangrijker.

In 2023 zetten we verdere stappen om de mogelijkheden die informatiegestuurd werken biedt nog meer te kunnen benutten. Aan de hand van concrete projecten – waaronder bijvoorbeeld de ontwikkeling van het nieuwe Regionaal Operationeel Kader (ROK) – wordt verder gebouwd aan de datavolwassenheid van de dienst.

Vervolg op het Interbestuurlijk programma VTH
In 2022 hebben alle omgevingsdiensten een aanvraag ingediend bij het ministerie van I&W voor een financiële tegemoetkoming voor de te leveren bijdrage aan het IBP-VTH. Daar waar in eerste instantie de scope voornamelijk lag op 2023, blijkt dat er op verschillende onderdelen van een doorloop naar 2024 sprake is. Middels een zestal pijlerplannen leveren omgevingsdiensten een bijdrage aan een versteviging van het VTH-stelsel. Hierbij gaat het om de volgende thema's:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering.
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging.
3. Informatie-uitwisseling en datakwaliteit.
4. Kennisinfrastructuur.
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving.
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht.

4.4 Verbonden partijen

Sinds 2018 is de ODZOB aangesloten bij het Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob). Deze stichting heeft zich ontwikkeld tot een expertisecentrum op het gebied van inkoop en aanbestedingen, waar inmiddels meer dan 35 publieke organisaties bij aangesloten zijn. De ODZOB heeft een indirect bestuurlijk belang (via vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen) en een financieel belang in de Bizob, vandaar dat Bizob hier als verbonden partij wordt gepresenteerd.

De ODZOB heeft geen voornemens om zich aan andere organisaties te verbinden.

5 FINANCIELE BEGROTING

5.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

	Realisatie 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Programma Lokale dienstverlening	21.125.422	15.509.500	5.615.922	23.502.763	16.486.683	7.016.081	28.124.720	19.762.203	8.362.517
- Basistaken [1)]	*8.103.839*	*5.909.489*	*2.194.350*	*10.516.766*	*7.377.285*	*3.139.481*	*13.147.886*	*9.238.534*	*3.909.352*
- Verzoektaken [2)]	*13.021.582*	*9.600.011*	*3.421.571*	*12.985.997*	*9.109.397*	*3.876.600*	*14.976.835*	*10.523.669*	*4.453.166*
Programma Regionale samenwerking	1.883.755	2.013.749	-129.994	2.097.749	1.619.081	478.667	2.466.535	1.905.950	560.584
Totaal Programma's	23.009.176	17.523.249	5.485.927	25.600.512	18.105.764	7.494.748	30.591.255	21.668.153	8.923.102
Algemene dekkingsmiddelen	60.470	0	60.470	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	7.799.874	-7.799.874	0	7.484.748	-7.484.748	0	8.913.102	-8.913.102
Heffing VPB	0	32	-32	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	23.069.647	25.323.155	-2.253.508	25.600.512	25.600.512	0	30.591.255	30.591.255	0
Toevoeging en ontrekking reserves									
Mutatie reserves	0	-2.253.508	2.253.508	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	-2.253.508	2.253.508	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	23.069.647	23.069.647	0	25.600.512	25.600.512	0	30.591.255	30.591.255	0

[1)] De gerealiseerde baten 2022 zijn inclusief € 35.591 externe projectkosten.

[2)] De gerealiseerde baten 2022 zijn inclusief € 538.303 externe projectkosten.

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De *baten* van de ODZOB bestaan voornamelijk uit de vergoeding voor werkzaamheden uit de lokale werkprogramma's van de deelnemers en de deelnemersbijdragen voor de regionale samenwerking, waaronder het collectief programma. De door de ODZOB uitgevoerde activiteiten worden verrekend op basis van gerealiseerde uren tegen het toepasselijke tarief uit de producten- en dienstencatalogus (PDC). Daarnaast worden directe (project)kosten voor derden één op één doorbelast.

De begroting 2024 is gebaseerd op de ramingen uit werkprogramma's voor 2023 en het collectief programma 2023. Tevens is rekening gehouden met onderstaande ontwikkelingen in het VTH-domein. In de opgedragen werkprogramma's voor 2023 is er vanuit gegaan dat de Omgevingswet in werking zou treden per 1 juli 2023. Deze datum is inmiddels verschoven naar 1 januari 2024. De meest relevante bijstellingen op de ramingen voor 2024 betreffen:

- Bevoegdheidsverschuiving bodemtaken van provincie naar gemeenten
  Vanaf 2024 maken de taken die voortvloeien uit de Wet bodembescherming (Wbb) onderdeel uit van de gemeentelijke werkprogramma's. Gevolg hiervan is een hogere omzet van € 210.000.

- Wet kwaliteitsborging bouwen
  Vanaf 2024 is de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) van toepassing op de (gemeentelijke) bouwtaken. Dit heeft gevolgen voor de gemeenten die de bouwtaak als verzoektaak bij de ODZOB ingebracht hebben. De verwachte daling van het opdrachtvolume komt uit op € 180.000.

- Sloopmeldingen
  Nog niet alle gemeentelijke deelnemers hebben de werkzaamheden die voortvloeien uit het behandelen van sloopmeldingen/asbestsaneringen belegd bij de ODZOB. Aangezien dit een onderdeel is uit het Landelijke Basistaken Pakket, heeft de VTH-toezichthouder gemeenten aangespoord deze taken bij de ODZOB te gaan beleggen. Hierbij gaat het voor 2024 om een opdrachtvolume van € 270.000.

Het volume van de vastgestelde werkprogramma's 2023 komt uit op € 22,31 mln. Door bovenstaande ontwikkelingen en de indexering van de kosten loopt dit op naar € 24,61 mln. Het geraamd volume van opdrachten buiten de werkprogramma's (inclusief niet-deelnemers) komt uit op € 3,52 mln.
Het totaal van het programma *individuele dienstverlening* bedraagt hierdoor € 28,12 mln.

Het programma *regionale samenwerking* sluit op een bedrag van € 2,47 mln. De totale geraamde baten komen hierdoor uit op € 30,59 mln.

De *lasten* bestaan voornamelijk uit personeelsgerelateerde kosten, waaronder salarissen en kosten externe inhuur. In de kostenramingen is rekening gehouden met:

- Het bereikte principeakkoord tussen werkgevers en vakbonden over de Cao voor 2023; zowel voor wat betreft de aangekondigde salarisverhogingen als een afname van het aantal werkbare dagen.
- De prijsindexcijfers uit de Macro Economische Verkenning 2023, voor het begrotingsjaar 2024.
- De benodigde externe inhuur wordt afgeleid van de totale benodigde capaciteitsinzet, rekening houdend met de verwachte inzet van medewerkers met een vast dienstverband.
- De overige personele kosten hebben deels een variabel karakter (bewegen mee met de geraamde bezetting) en deels een vast karakter en zijn geactualiseerd op basis van onderliggende contracten en verwachte kostenstijgingen.
- De afschrijvingen zijn gebaseerd op zowel de lasten die voortvloeien uit eerdere investeringen als uit nieuwe c.q. vervangingsinvesteringen.

De in de begroting 2024 toegepaste indexering wijkt marginaal af van de in de *Kaderbrief 2024* gepresenteerde indexcijfers. Dit heeft te maken met een beperkte verschuiving in de verhouding tussen loon- en prijsgevoelige begrotingsposten. De indexering komt daarmee uit op 4,2%.

Indexering tarieven

	index	gewicht	gewogen
Lonen	3,3%	67%	2,2%
Prijzen	5,9%	33%	2,0%
Totaal		100%	4,2%

De totale kostenraming (exclusief de geraamde afdracht voor de Vpb) sluit op € 30,58 mln. Onderstaand overzicht toont de verschillende kostenrubrieken op hoofdlijnen. Tevens wordt de kostentoerekening naar de programma's gepresenteerd en wordt een toelichting gegeven op de ontwikkelingen per kostensoort.

Lasten naar kostensoort en programma * bedragen x 1€

POST	Programma Lokale dienstverlening	Programma Regionale samenwerking	Overhead	Totaal
Personeel	19.361.899	1.315.204	6.241.678	26.918.782
Uitbesteding	0	0	487.725	487.725
Kapitaallasten	0	0	292.000	292.000
Organisatiekosten	383.795	26.070	1.891.698	2.301.564
TOTAAL LASTEN (vóór programmakosten)	19.745.695	1.341.274	8.913.102	30.000.071
Externe programmakosten	0	581.185	0	581.185
TOTAAL LASTEN	19.745.695	1.922.459	8.913.102	30.581.255

Personeel

Om te komen tot de realisatie van 249.000 declarabele uren moet de ODZOB over een passende hoeveelheid personeel beschikken. Voor 2024 wordt uitgegaan van 1.306 declarabele uren per medewerker in het primaire proces. Deze declarabiliteitsnorm ligt lager dan eerder werd gepresenteerd in de *Kaderbrief 2024*. Het bereikte principeakkoord voor de nieuwe Cao die van toepassing is op het personeel van de ODZOB ziet op één extra verlofdag vanaf 2023 en één extra feestdag (5 mei) vanaf 2024.

Als gevolg hiervan komt de benodigde personele inzet uit op 238,3 fte, die als volgt zijn verdeeld.

- Primair proces 190,7 fte
- Overhead 47,6 fte (20% van het totaal)
- Totaal 238,3 fte

Gemiddelde bezetting * aantal in fte's

POST	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Dienstverband	182,5	195,7	185,0
Inhuur / payroll	40,4	31,1	53,3
Totaal	222,9	226,8	238,3

De flexibele schil in bovenstaande tabel komt uit op ruim 22% van de totale bezetting. De streefwaarde van de flexibele schil ligt op een lager niveau. De voortdurende krapte op de arbeidsmarkt maakt het werven (en behouden) van voldoende vast personeel tot een alles behalve eenvoudige opgave.

De personele kosten (in totaal bijna € 26,92 mln.) bestaan uit de volgende categorieën:

- Salarissen eigen personeel
- Externe inhuur
- Opleidingen
- Reis- en verblijfskosten
- Overige personele kosten

De geraamde *salariskosten* komen in 2024 uit op bijna € 18,82 mln. Dat is ruim € 459.000 meer dan in 2023. De kosten voor *externe inhuur* stijgen eveneens, namelijk van € 3,26 mln. naar € 6,96 mln.

Zoals blijkt uit bovenstaand overzicht over de gemiddelde bezetting wordt er, voorzichtigheidshalve, van uitgegaan dat de ODZOB over minder vast personeel kan beschikken dan werd verondersteld in de *Begroting 2023*. Consequentie hiervan is dat de raming voor externe inhuur hoger is dan eerder werd aangenomen. Dit laat onverlet dat het werven van vast personeel een hoge prioriteit kent.

De raming voor de *opleidingskosten* kent een geringe stijging naar € 360.000. Het budget voor *reis- en verblijfskosten* daalt wegens minder reisbewegingen naar € 347.000. De *overige personele kosten* stijgen naar € 433.000. Dit vloeit voort uit hogere budgetten voor werving & selectie, Arbo en thuiswerkfaciliteiten.

Uitbesteding

Onder uitbesteding vallen de kosten voor extern onderzoek en advies. Het grootste deel van dit budget betreft advieskosten over inkoop (Bizob) en kosten voor de externe accountant. Daarnaast zijn hier de (tijdelijke) kosten geraamd om te komen tot een *fitte organisatie*; in 2024 betreft dit een budget van € 238.000. De totale raming voor uitbestedingen komt uit op € 488.000.

Kapitaallasten

Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijvingen. Bij de ODZOB gaat het in praktische zin enkel om afschrijvingen omdat er nauwelijks sprake is van een externe financieringsbehoefte (met daaruit voortvloeiende rentekosten) voor deze investeringen. De kapitaallasten zijn in 2024 van een nagenoeg vergelijkbaar niveau als in 2023. De raming voor 2024 komt uit op ruim € 292.000.

De afschrijvingen vloeien voort uit reeds lopende investeringen als nieuwe investeringen. Onlangs zijn de IT-investeringsplannen geactualiseerd. Dit geldt nog niet voor investeringen die gerelateerd zijn aan het kantoorpand van de ODZOB. Het huurcontract van het huidige pand loopt tot eind 2025. In 2023 wordt een aanvang gemaakt met een onderzoek naar de toekomstige huisvesting van de ODZOB. Paragraaf 5.4. bevat het geactualiseerde investeringsoverzicht voor 2024.

Organisatiekosten

De organisatiekosten hebben betrekking op onder andere kantoorkosten, IT-gerelateerde kosten, huur- en servicekosten en aanverwante zaken.

De totale raming voor 2024 bedraagt € 2,31 mln. en dat is hoger dan in 2023 toen de raming uitkwam op € 1,93 mln.

Noot: in de gepresenteerde referentiecijfers uit 2023 is geen rekening gehouden met de ongekend hoge inflatie die vorig jaar ontstond. De hogere kosten voor 2024 zijn voor het overgrote deel IT- en huisvesting-gerelateerd.

Externe programmakosten

In het *programma Regionale Samenwerking* zijn externe programmakosten opgenomen die worden bekostigd door de deelnemersbijdragen aan dit programma. De zijn als volgt opgebouwd:

• Bijdrage aan SSiB	€ 387.178
• Bijdrage Brabantbrede meldkamer	€ 117.580
• Contractmanagement meetnet	€ 64.669
• Diversen	€ 11.758
• ***Totaal***	***€ 581.185***

5.3 Opbouw gemiddeld uurtarief

Het gemiddeld uurtarief dat in de voorliggende begroting 2024 wordt gepresenteerd is, anders dan eerder bij de vaststelling van de *Kaderbrief 2024* het geval was, inclusief de gevolgen van het bereikte principeakkoord voor de Cao 2023. Dit tarief bouwt voort op het tarief uit de herziene begroting 2023.

- Gemiddeld uurtarief herziene begroting 2023 € 115,16
- Loonontwikkeling uit de MEV 2023 (2,2%) € 2,45
- Prijsontwikkeling uit de MEV (2,0%) € 2,17
- Nieuwe Cao: extra feestdag vanaf 2024 € 0,74
- Gemiddeld uurtarief begroting 2024 € 120,52

Vanaf 2023 hebben onze medewerkers recht op één extra bovenwettelijke verlofdag. Hierdoor daalt de declarabiliteitsnorm van 1.320 uur per uur naar 1.313 uur per fte en stijgt het benodigd aantal fte. Dit effect is verwerkt in het gemiddeld uurtarief van de herziene begroting 2023.

Vanaf 2024 is 5 mei een jaarlijkse feestdag voor werknemers bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Hierdoor daalt de declarabiliteit in 2024 naar 1.306 uur per fte in het primaire proces. Dit leidt tot een verhoging van het gemiddeld uurtarief met € 0,74 aanvullend op de gevolgen van het Cao-principeakkoord die zijn opgenomen in de herziene begroting 2023.

Zoals in de afgelopen periode meerdere malen is toegelicht kampte de ODZOB in 2022 met een hoog ziekteverzuim. Hoewel de gehele publieke sector hier in 2022 mee geconfronteerd werd, is het voor de ODZOB van groot belang om dit verzuim te beteugelen. Aandacht van directie en management voor het personeel en een gedegen begeleiding vanuit de Arbodienst zijn daarbij relevante maar niet voldoende voorwaarden. Zoals toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering is het uitgangspunt voor de ODZOB een *fitte organisatie*, waarbij *fit* zowel betrekking heeft op de gezondheid van onze medewerkers als op die van de ODZOB. Er zijn (tijdelijk) middelen nodig om weer een *fitte organisatie* te worden, dit leidt tot een tariefstijging van € 0,95. Dit als aanvulling op de *compensatie* wegens de lagere declarabiliteit (effect hoger ziekteverzuim op het uurtarief: € 2,05).

Als gevolg hiervan bevat het gemiddeld uurtarief in de voorliggende begroting 2024 een tijdelijke component van € 3,00 per uur (te weten: € 2,05 + € 0,95). Daarmee ziet de opbouw van het gemiddeld uurtarief voor 2024 er als volgt uit:

- Structurele basis uurtarief herziene begroting 2023 € 117,52
- Tijdelijke tariefopslag *fitte organisatie* € 3,00
- Gemiddeld uurtarief herziene begroting 2023 € 120,52

Het gemiddeld uurtarief voor 2024 komt uit op € 120,52 en is als volgt opgebouwd:

Berekening gemiddelde uurtarieven * bedragen x 1€

	Direct	Overhead	Totaal
Totaal lasten	21.668.153	8.913.102	30.581.255
Vennootschapsbelasting	0	10.000	10.000
Totaal lasten	*21.668.153*	*8.923.102*	*30.591.255*
-/- Waarvan gedekt uit externe programmakosten	581.185	0	581.185
-/- Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Kosten 2024 na dekking uit programmakosten en algemene dekkingsmiddelen	*21.086.969*	*8.923.102*	*30.010.071*
Aantal declarabele uren[2)]	249.000	249.000	249.000
Gemiddeld uurtarief	84,69	35,84	120,52

[1)] Zie bijlage 6.3 "Overzicht baten en exploitatielasten" voor een nadere onderbouwing van de lasten;

[2)] Aantal directe fte's (190,7 fte) x aantal declarabele uren per directe fte (1.306 uur);

Kengetallen

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Uurtarief[1)]	€ 101,66	€ 102,50	€ 120,52
Declarabele uren	223.338	244.933	249.000
FTE's direct	176,71	181,43	190,66
Gemiddeld aantal declarabele uren per directe FTE	1.264	1.350	1.306
Ziekteverzuim	*8,1%*	*4,5%*	*6,0%*
FTE's			
Direct	176,71	181,43	190,66
Overhead	46,21	45,36	47,66
Totaal	*222,92*	*226,79*	*238,32*

[1)] Realisatie tarief 2022, tariefscorrectie niet van toepassing;

5.4 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

De financiële positie wordt toegelicht in de volgende overzichten waarin de verwachte ontwikkelingen op de balans zijn weergegeven. Dit voor zowel het begrotingsjaar als voor de meerjarenraming.

Geprognotiseerde begin- en eindbalans: activa

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 * bedragen x 1 €

ACTIVA	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Materiële vaste activa	**528.121**	**257.465**	**817.794**	**1.010.756**	**867.325**	**960.386**
Investeringen met een economisch nut	*528.121*	*257.465*	*817.794*	*1.010.756*	*867.325*	*960.386*
Financiële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal vaste activa	528.121	257.465	817.794	**1.010.756**	**867.325**	**960.386**
Vlottende activa						
Voorraden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderhanden werk	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**5.914.998**	**6.178.745**	**5.468.416**	**5.125.455**	**5.118.885**	**4.875.824**
Vorderingen op openbare lichamen	*1.466.407*	*1.466.407*	*1.466.407*	*1.466.407*	*1.466.407*	*1.466.407*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	*4.404.881*	*4.668.628*	*3.958.299*	*3.615.337*	*3.608.768*	*3.365.707*
Overige vorderingen	*43.710*	*43.710*	*43.710*	*43.710*	*43.710*	*43.710*
Liquide middelen	**250.470**	**250.470**	**250.470**	**250.470**	**250.470**	**250.470**
Banksaldi	*250.470*	*250.470*	*250.470*	*250.470*	*250.470*	*250.470*
Overlopende activa	**955.395**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**	**1.648.530**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:						
- Europese overheidslichamen	*0*					
- het Rijk	*0*					
- overige Nederlandse overheidslichamen	*0*					
Overige nog te ontvangen bedragen	*529.828*					
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	*425.567*					
Totaal vlottende activa	7.120.863	8.077.745	7.367.416	7.024.455	7.017.885	6.774.824
TOTAAL ACTIVA	**7.648.984**	**8.335.210**	**8.185.210**	**8.035.210**	**7.885.210**	**7.735.210**

Geprognotiseerde begin- en eindbalans: passiva

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 * bedragen x 1 €

PASSIVA	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste passiva						
Eigen vermogen	**1.012.315**	**1.848.541**	**1.848.541**	**1.848.541**	**1.848.541**	**1.848.541**
Algemene reserve	*530.774*	*1.200.000*	*1.200.000*	*1.200.000*	*1.200.000*	*1.200.000*
Bestemmingsreserve	*481.541*	*648.541*	*648.541*	*648.541*	*648.541*	*648.541*
Resultaat boekjaar voor bestemming	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Voorzieningen	**88.264**	**88.264**	**88.264**	**88.264**	**88.264**	**88.264**
Spaarverlof	*23.824*	*23.824*	*23.824*	*23.824*	*23.824*	*23.824*
Bovenmatig verlofsaldo	*64.440*	*64.440*	*64.440*	*64.440*	*64.440*	*64.440*
Vaste schulden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Binnenlandse banken en overige financiele instellingen	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Totaal vaste financieringsmiddelen	1.100.579	1.936.805	1.936.805	1.936.805	1.936.805	1.936.805
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**669.602**	**669.602**	**669.602**	**669.602**	**669.602**	**669.602**
Overige schulden	*669.602*	*669.602*	*669.602*	*669.602*	*669.602*	*669.602*
Overlopende passiva	**5.878.803**	**5.728.803**	**5.578.803**	**5.428.803**	**5.278.803**	**5.128.803**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	*1.473.086*					
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, uitgesplitst naar:						
- Europese overheidslichamen						
- het Rijk	*644.534*					
- overige Nederlandse overheidslichamen						
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	*3.761.183*					
Totaal vlottende passiva	6.548.406	6.398.406	6.248.406	6.098.406	5.948.406	5.798.406
TOTAAL PASSIVA	**7.648.984**	**8.335.210**	**8.185.210**	**8.035.210**	**7.885.210**	**7.735.210**

EMU-saldo

EMU-saldo * bedragen x 1 €

	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0	0	0	0
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	260.667	270.655	288.492	307.039	308.431	306.939
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0
4. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	848.821	500.000	165.000	400.000
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0
6a. Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
6b. Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0
8a. Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
8b. Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0
9. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0
10. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0
Boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**260.667**	**270.655**	**-560.329**	**-192.961**	**143.431**	**-93.061**

Jaarlijkse arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Deze verplichtingen hebben betrekking op de verlofrechten van onze medewerkers. Mede door ruimere verlofregelingen wordt het steeds lastiger om een gedegen onderscheid te maken tussen het al dan niet bovenmatige deel van de verlofrechten van onze medewerkers. Dit kan gevolgen hebben voor de aard en omvang van de bestemmingsreserve die in het verleden is opgericht voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen.

Investeringen

Investeringen worden ook wel materiële vaste activa of kapitaalgoederen genoemd. Kenmerkend zijn de meerjarige gevolgen. Het aanschaffen van materiële vaste activa gaat gepaard met het doen van investeringen. Goederen worden geactiveerd indien ze langere tijd meegaan en gedurende deze periode een bepaalde waarde behouden. De materiële vaste activa worden op de balans verantwoord.

De (jaarlijkse) lasten die voortvloeien uit het investeren in materiële vaste activa maken onderdeel uit van het overzicht van baten en lasten; te weten de kapitaallasten.

Investeringen met een economisch nut * bedragen x 1€

Begrotingsjaar kredietaanvraag	Besteding						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
2022 (incl. doorgeschoven krediet)	0	0	648.821				648.821
2023			0				0
2024			200.000				200.000
2025				500.000			500.000
2026					165.000		165.000
2027						400.000	400.000
Totaal	**0**	**0**	**848.821**	**500.000**	**165.000**	**400.000**	**1.913.821**

Bovenstaand overzicht toont dat er in 2024 behoefte is aan een investeringskrediet € 200.000. Samen met het doorgeschoven restant krediet 2022 beschikt de ODZOB over voldoende middelen om de investeringen voor 2023 en 2024 af te dekken.

Verloop reserves en voorzieningen

De ODZOB beschikt naast de algemene reserve over een verlof-gerelateerde bestemmingsreserve. In 2022 zijn, mede op basis van aangescherpte instructies van de Commissie Bbv, een tweetal voorzieningen gevormd voor enkele specifieke onderdelen van de verlofrechten van het ODZOB-personeel. De verwachte, op onderdelen nog indicatieve, ontwikkeling van de reserves wordt hieronder gepresenteerd.

Stand en verloop van de reserves * bedragen x 1€

	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve						
Saldo per 1-1	1.905.317	530.774	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
bij: Resultaat voorgaand boekjaar	1.045.965	0	0	0	0	0
bij: Aanvulling tot minimumniveau € 1,2 miljoen	0	669.226	0	0	0	0
af: Bestemmingsreserve verlofdagen	167.000	0	0	0	0	0
af: Implementatiekosten VTH-applicatie	366.023	0	0	0	0	0
af: Implementatiekosten Omgevingswet	19.762	0	0	0	0	0
af: Opvolging Rekenkameronderzoek	31.648	0	0	0	0	0
af: Bestuursrapportage 2022	1.836.076	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	530.774	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Egalisatiereserve verlofkosten						
Saldo per 1-1	314.541	481.541	648.541	648.541	648.541	648.541
bij: Bestemmingsreserve verlofdagen	167.000	167.000	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	481.541	648.541	648.541	648.541	648.541	648.541
TOTAAL VAN DE RESERVES	**1.012.315**	**1.848.541**	**1.848.541**	**1.848.541**	**1.848.541**	**1.848.541**

Stand en verloop van de voorzieningen * bedragen x 1€

	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Spaarverlof personeel						
Saldo per 1-1	0	23.824	23.824	23.824	23.824	23.824
bij: Opbouw 2022	23.824	0	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	23.824	23.824	23.824	23.824	23.824	23.824

	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bovenmatig verlofsaldo personeel						
Saldo per 1-1	0	64.440	64.440	64.440	64.440	64.440
bij: Bovenmatig aandeel 2022	64.440	0	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	64.440	64.440	64.440	64.440	64.440	64.440
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	**88.264**	**88.264**	**88.264**	**88.264**	**88.264**	**88.264**

Hoewel op dit moment niet duidelijk is wat de verwachtingen zijn over het spaarverlof van het ODZOB-personeel en van de ontwikkeling in het bovenmatig aandeel binnen het verlofsaldo, ligt het in de lijn der verwachting dat hier de komende jaren mutaties in gaan optreden.

5.5 Meerjarenraming en de toelichting

De meerjarenraming bij de begroting richt zich op de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar; in dit geval betreft dat de periode 2025 tot en met 2027.

Meerjarenraming van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

	Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Lokale dienstverlening	28.124.720	19.762.203	8.362.517	28.124.720	19.762.203	8.362.517	28.124.720	19.762.203	8.362.517	28.124.720	19.762.203	8.362.517
- Basistaken [1]	*13.147.886*	*9.238.534*	*3.909.352*	*13.147.886*	*9.238.534*	*3.909.352*	*13.147.886*	*9.238.534*	*3.909.352*	*13.147.886*	*9.238.534*	*3.909.352*
- Verzoektaken [2]	*14.976.835*	*10.523.669*	*4.453.166*	*14.976.835*	*10.523.669*	*4.453.166*	*14.976.835*	*10.523.669*	*4.453.166*	*14.976.835*	*10.523.669*	*4.453.166*
Programma Regionale samenwerking	2.466.535	1.905.950	560.584	1.600.361	1.182.200	418.161	1.600.361	1.182.200	418.161	1.600.361	1.182.200	418.161
Totaal Programma's	30.591.255	21.668.153	8.923.102	29.725.082	20.944.403	8.780.678	29.725.082	20.944.403	8.780.678	29.725.082	20.944.403	8.780.678
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	8.913.102	-8.913.102	0	8.770.678	-8.770.678	0	8.770.678	-8.770.678	0	8.770.678	-8.770.678
Heffing VPB	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	30.591.255	30.591.255	0	29.725.082	29.725.082	0	29.725.082	29.725.082	0	29.725.082	29.725.082	0
Toevoeging en ontrekking reserves												
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	30.591.255	30.591.255	0	29.725.082	29.725.082	0	29.725.082	29.725.082	0	29.725.082	29.725.082	0

[1] De gerealiseerde baten 2022 zijn inclusief € 35.591 externe projectkosten.

[2] De gerealiseerde baten 2022 zijn inclusief € 538.303 externe projectkosten.

De meerjarenraming is opgesteld in prijzen 2024, er is dus geen indexering toegepast voor de jaren 2025 t/m 2027. Uit bovenstaande raming blijkt dat er vanaf 2025 geen middelen zijn opgenomen voor de nazorg op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarnaast zijn er, vooralsnog, geen middelen opgenomen voor de bijdrage aan Samen Sterk in Brabant. Dit omdat de huidige bestuurlijke afspraken doorlopen tot en met 2024.

Meerjarenraming incidentele baten en lasten

Dit is niet van toepassing.

Meerjarenraming structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit is niet van toepassing.

6 BIJLAGEN

6.1 Specificatie bijdrage per deelnemer

Baten per deelnemer

* bedragen x 1€

Deelnemer	Begroting 2024								Begroting 2023 (voor herziening)		Realisatie 2022
	Programma Dienstverlening			Programma Regionale samenwerking					Totaal taken	Waarvan landelijke basistaken	Totaal taken
	Landelijke basistaken	Verzoektaken	TOTAAL	SSIB	Omgevings-Veiligheid	Programma Omgevingswet	Overige collectieve taken	TOTAAL			
Gemeente Asten	546.001	294.979	840.980	12.017	3.966	15.583	41.421	72.986	913.966	736.632	470.108	781.643
Gemeente Bergeijk	388.728	131.193	519.921	12.017	3.172	6.874	38.466	60.529	580.449	380.820	254.652	410.697
Gemeente Best	422.622	215.076	637.698	12.017	6.433	16.733	32.502	67.685	705.383	539.519	356.657	757.592
Gemeente Bladel	497.608	106.389	603.997	12.017	3.966	8.305	53.138	77.425	681.422	525.484	428.336	346.844
Gemeente Cranendonk	459.873	136.252	596.125	12.017	3.172	16.863	53.817	85.869	681.994	510.657	357.045	718.060
Gemeente Deurne	1.026.650	633.269	1.659.919	12.017	8.812	32.429	73.500	126.759	1.786.678	1.507.299	883.148	1.324.071
Gemeente Eersel	365.753	40.303	406.056	12.017	3.172	6.626	69.632	91.447	497.503	406.467	297.483	344.729
Gemeente Eindhoven	1.016.625	775.372	1.791.996	12.017	29.609	34.145	171.483	247.254	2.039.250	1.670.348	753.030	1.740.074
Gemeente Geldrop-Mierlo	269.819	157.901	427.720	12.017	5.640	7.734	48.759	74.149	501.869	405.237	232.300	484.918
Gemeente Gemert-Bakel	884.327	512.694	1.397.021	12.017	9.693	26.055	87.457	135.222	1.532.243	1.118.864	760.240	1.375.934
Gemeente Heeze-Leende	462.306	89.846	552.151	12.017	2.467	8.561	29.757	52.802	604.953	499.004	402.506	394.947
Gemeente Helmond	649.566	419.005	1.068.571	12.017	17.625	20.146	100.619	150.406	1.218.977	990.217	447.694	972.240
Gemeente Laarbeek	617.416	745.372	1.362.787	12.017	2.379	23.664	56.470	94.531	1.457.318	1.127.287	536.657	1.305.634
Gemeente Nuenen	289.540	110.082	399.622	12.017	2.379	8.180	21.488	44.063	443.685	424.414	294.825	446.080
Gemeente Oirschot	489.086	56.211	545.297	12.017	3.172	6.390	51.433	73.013	618.310	503.024	394.288	418.591
Gemeente Reusel-de Mierden	403.210	28.932	432.141	12.017	793	7.968	27.471	48.249	480.390	389.450	324.970	385.883
Gemeente Someren	664.797	286.545	951.342	12.017	4.847	17.082	49.128	83.073	1.034.415	862.005	560.281	807.866
Gemeente Son en Breugel	326.596	114.071	440.667	12.017	3.172	7.572	38.336	61.097	501.764	446.169	298.440	329.125
Gemeente Valkenswaard	439.238	107.630	546.868	12.017	3.172	9.123	28.572	52.884	599.752	453.656	316.016	517.839
Gemeente Veldhoven	267.110	113.991	381.101	12.017	5.640	13.674	56.124	87.454	468.555	392.679	260.370	664.779
Gemeente Waalre	164.528	65.283	229.811	12.017	1.586	2.825	14.056	30.484	260.295	192.305	139.058	257.839
Provincie Noord-Brabant	2.496.490	6.319.082	8.815.572	134.827	31.424	191.700	291.204	649.154	9.464.726	7.694.074	1.748.663	7.025.167
Deelnemers buiten werkprogramma	0	2.830.572	2.830.572	0	0	0	0	0	2.830.572	2.954.900	0	Inclusief[1]
Overige klanten	0	686.783	686.783	0	0	0	0	0	686.783	870.000	0	1.198.622
Totaal baten uit opdrachten	13.147.886	14.976.835	28.124.720	387.178	156.293	488.232	1.434.832	2.466.535	30.591.255	25.600.512	10.516.766	23.009.176

[1] Inclusief € 3.236.804 opdrachten buiten werkprogramma's door deelnemers

6.2 Overzicht baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld * bedragen x 1€

		Baten	Lasten	Saldo
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.4	Overhead	0	8.913.102	-8.913.102
0.5	Treasury	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0	10.000	-10.000
0.10	Mutaties reserves	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
7.	**Volksgezondheid en milieu**			
7.2	Riolering	786.201	561.122	225.078
7.4	Milieubeheer	25.151.605	17.852.103	7.299.502
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.3	Bouwen en wonen	4.653.449	3.254.928	1.398.521
Saldo van baten en lasten op taakvelden		30.591.255	30.591.255	0

6.3 Overzicht baten en lasten (exploitatie)

* bedragen x 1€

Baten		Realisatie 2022	Begroting 2023		Begroting 2024		Afwijking 2024 t.o.v. 2023
		Totaal	Totaal		Totaal		Totaal
	PROGRAMMA						
	Programma Dienstverlening	21.125.422	23.502.763		28.124.720		4.621.957
	Programma Collectieve taken	1.883.755	2.097.749		2.466.535		368.786
	Totaal baten programma's	23.009.176	25.600.512		30.591.255		4.990.743
	Algemene dekkingsmiddelen	60.470	0		0		0
	Totaal Baten	**23.069.647**	**25.600.512**		**30.591.255**		**4.990.743**

Lasten		Totaal	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's	Totaal
1	**PERSONEEL**								
1.0	*Fte*	*222,9*	*226,8*	*45,4*	*181,4*	*238,3*	*47,7*	*190,7*	*11,5*
1.1	Salariskosten	15.895.526	18.361.916	4.266.446	14.095.470	18.821.074	4.773.707	14.047.366	459.157
1.2	Opleidingskosten	138.745	345.000	345.000	0	360.000	360.000	0	15.000
1.4	Reis- en verblijfskosten	225.839	377.000	80.044	296.956	347.000	80.121	266.879	-30.000
1.5	Overige personeelskosten	393.213	345.546	301.043	44.503	433.914	383.334	50.580	88.368
1.6	Inhuur	4.944.618	3.256.261	398.539	2.857.722	6.956.794	644.516	6.312.278	3.700.533
	TOTAAL personeel	21.597.941	22.685.724	5.391.073	17.294.650	26.918.782	6.241.678	20.677.103	4.233.058
2	**UITBESTEDING**								
2.1	Onderzoeken, advies	189.057	193.000	193.000	0	487.725	487.725	0	294.725
	TOTAAL uitbesteding	189.057	193.000	193.000	0	487.725	487.725	0	294.725
3	**KAPITAALLASTEN**								
3.1	Afschrijving gebouwen	84.094	90.000	90.000	0	85.000	85.000	0	-5.000
3.3	Afschrijving machines, apparaten en installaties	144.171	166.000	166.000	0	196.000	196.000	0	30.000
3.4	Afschrijving overige materiële vaste activa	32.412	32.000	32.000	0	8.000	8.000	0	-24.000
3.6	Rente wegens externe financiering	-23.532	1.000	1.000	0	3.000	3.000	0	2.000
	TOTAAL kapitaallasten	237.145	289.000	289.000	0	292.000	292.000	0	3.000
4	**ORGANISATIE KOSTEN**								
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	66.446	25.500	25.500	0	28.000	28.000	0	2.500
4.2	Printen / kopieren	11.734	18.000	18.000	0	13.000	13.000	0	-5.000
4.3	ICT helpdesk / externe support	342.380	160.000	160.000	0	280.000	280.000	0	120.000
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	1.101.529	946.000	629.175	316.825	1.075.564	665.698	409.865	129.564
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	50.415	66.000	66.000	0	70.000	70.000	0	4.000
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	83.262	107.000	107.000	0	109.000	109.000	0	2.000
4.7	Verzekeringen	42.674	43.000	43.000	0	52.000	52.000	0	9.000
4.8	Leaseauto's	45.361	54.000	54.000	0	57.000	57.000	0	3.000
4.10	Huur gebouw	292.769	299.000	299.000	0	359.000	359.000	0	60.000
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	199.223	210.000	210.000	0	257.000	257.000	0	47.000
4.13	Uitbesteding salaris administratie	465	0	0	0	1.000	1.000	0	1.000
4.14	Overige kosten	499	0	0	0	0	0	0	0
	TOTAAL organisatie kosten	2.236.758	1.928.500	1.611.675	316.825	2.301.564	1.891.698	409.865	373.064
5	**ONVOORZIEN**								
5.1	Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	
	TOTAAL onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	
TOTAAL LASTEN (vóór directe programmakosten)		**24.260.901**	**25.096.224**	**7.484.748**	**17.611.475**	**30.000.071**	**8.913.102**	**21.086.969**	**4.903.847**
7	**DIRECTE PROGRAMMAKOSTEN**								
7.1	Externe kosten Collectief Programma	488.328	494.288	0	494.288	581.185	0	581.185	86.896
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	573.894	PM	0	PM	PM	0	PM	PM
	TOTAAL programma kosten	1.062.222	494.288	0	494.288	**581.185**	**0**	**581.185**	**86.896**
TOTAAL PROGRAMMALASTEN		**25.323.123**	**25.590.512**	**7.484.748**	**18.105.764**	**30.581.255**	**8.913.102**	**21.668.153**	**4.990.743**
	Overige lasten								
8.1	Heffing VPB	32	10.000			10.000			0
	TOTAAL overige lasten	32	10.000			10.000			0
TOTAAL LASTEN		**25.323.155**	**25.600.512**			**30.591.255**			**4.990.743**
Gerealiseerd resultaat vóór mutatie reserves		**-2.253.509**	**0**			**0**			
Toevoegingen aan reserves			0			0			0
Ontrekkingen aan reserves		2.253.508	0			0			0
Gerealiseerd resultaat na mutatie reserves		**0**	**0**			**0**			**0**

6.4 Risico-inventarisatie

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Risico		Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings-waarde
			1) kans	2) effect	3) score	
a. Strategische risico's						
1.1	Bezuinigingen deelnemers die leiden tot een omzetverlaging	Waar nodig een aanpassing in de organisatie doorvoeren. Inhuur waar mogelijk afbouwen. Gedegen communicatie zorgt voor inzicht bij deelnemers over consequenties van dergelijke situaties. Zoveel als mogelijk zoeken naar alternatieve, declarabele werkzaamheden.	15%	€ 500.000	6	€ 75.000
b. Informatie risico's						
2.5	Ransomware	Medewerkers voortdurend atenderen op gevaar. Friendly hackers benaderen voor test. Bewustwordingscampagne: blijvende aandacht! 2023: workshops voor alle medewerkers	15%	€ 600.000	6	€ 90.000
c. Imago/politieke risico's **d. Materiële risico's** **e. Procedure risico's** **f. Aansprakelijkheidsrisico's**						
6.6	Niet volledige Implementatie VTH-systeem	Strakke sturing bij ODZOB en leverancier. Frequente bespreking in ambtelijke stuurgroep.	40%	€ 250.000	6	€ 100.000
g. Financiële risico's						
7.1	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen leidt tot minder 'eigen' keuze- en beheer-mogelijkheden. Meer belangen, waardoor meer afstemming.	40%	€ 400.000	6	€ 160.000
7.2	Niet actuele beheer en investeringsplannen voor apparatuur / faciliteiten en PBM's	Beheerfunctie verstevigen. Regie bij Financien, verantwoordelijkheid bij IT en facilitair. Zie ook opmerking nieuwe accountant ML 2022.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
7.4	Toename regeldruk vanuit de rijksoverheid	Ontwikkelingen beoordelen en noodzakelijke gevolgen in uitvoering nemen. Waar nodig verwerken in de begroting. Aandacht voor gedegen governance i.r.t. ministeries en ODNL.	60%	€ 150.000	8	€ 90.000
7.5	Personeelskosten te laag begroot	Bestuurlijke afspraken make over wijze waarop te verwachten, maar nog niet verwerkte, Cao-effecten verwerkt kunnen worden in herziene begroting 2023 en ontwerpbegroting 2024.	40%	€ 500.000	9	€ 200.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's **i. Personeelsrisico's**						
10.1	Ziekteverzuim en doorbetaling loonkosten	Door betrokkenheid personeel zorgen voor laag ziekteverzuim. Door middel van goede ziekteverzuimbegeleiding (sinds 2023 nieuwe Arbo-dienst) ziekteproces zo mogelijk beperken en re-integratie bevorderen.	40%	€ 250.000	6	€ 100.000
10.4	Niet kunnen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, zowel vast als inhuur	Strategische personeelsplanning is voorwaarde, uitvoeren van gerichte acties bepalen succes. Gaat bijvoorbeeld om andere manier van werven en benaderen arbeidsmarkt. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie. Samen met andere OD's benadrukken meerwaarde werken voor publieke zaak.	60%	€ 600.000	12	€ 360.000
10.8	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers / inhuur via flexibele schil	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12				€ 3.550.000		€ 1.295.000

Toelichting bij de kolommen:

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
   - < € 100.000: wegingsfactor 1
   - € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
   - € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
   - > € 1.000.000: wegingsfactor 4
3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
4. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen.
De regel is dan blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 516.250

6.5 Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
BBT	Best beschikbare technieken
BBV	Besluit Begroting en verantwoording
Bizob	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost-Brabant
BNG	Bank voor Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bor	Besluit Omgevingsrecht
BPO	Bestuurlijk platform omgevingsrecht
BROS	Brabantse omgevingsscan
DB	Dagelijks bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DMS	Document management systeem
DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Economische en monetaire unie
FTE	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGDBZO	GGD Brabant-Zuidoost
GPO	Gemeenschappelijk Platform Omgevingsdienst
GR	Gemeenschappelijke regeling
HRM	Human resource management
ICT	Informatie en communicatie technologie
IGW	Informatie gestuurd werken
ITV	Intensivering toezicht veehouderij
LNV	Ministerie van Landbouw, natuur en voedselveiligheid
MER	Milieu effect rapportage
MEV	Macro economische verkenning
NSL-monitoringstool	Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit
ODBN	Omgevingsdienst Brabant-Noord
ODNL	Omgevingsdienst NL
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OZB	Onroerende zaak belasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programmatische aanpak stikstof
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen

Afkorting	Betekenis
RES	Regionale energiestrategie
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RO	Ruimtelijke ordening
ROK	Regionaal operationeel kader
SSiB	Samen sterk in Brabant
TNO	Nederlandse organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek
VGO	Veehouderij en gezondheid omwonenden
VIO	Vergunningverlener in opleiding
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wbb	Wet Bodembescherming
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen